

Мемлекеттік бағалы қағаздар нарығын талдау

Шілде 2021

KASE

Қазақстан қор биржасы
Казахстанская фондовая биржа
Kazakhstan Stock Exchange

KASE-де саудаланатын мемлекеттік борыш

KASE-де саудаланатын мемлекеттік борыш

2021 жылдың 01 шілдесіндегі жағдай бойынша KASE-де саудаланатын мемлекеттік борыш сомасы жыл басынан бері 1,1 трлн теңгеге немесе 17,5 %-ға ұлғайып, 17,8 трлн теңгені құрады. Бұл өсім негізінен Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің (бұдан әрі – ҚРҰБ) ноталарын 0,5 трлн теңгеге, сондай-ақ Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің (бұдан әрі – Қаржы министрлігі, ҚРҰБ) МЕКАМ қолданыстағы және жаңа шығарылымдарын 0,5 трлн теңгеге орналастыруға байланысты болды.

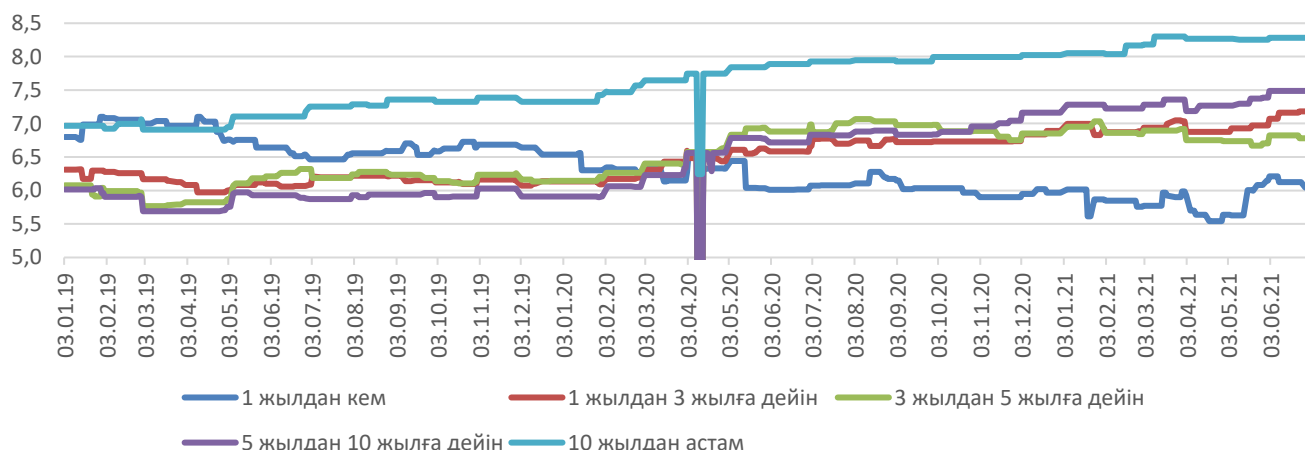
2021 жылдың 01 шілдесіне KASE-де сатылатын мемлекеттік борыштың құрылымы жыл басынан бастап өтуге дейінгі мерзімдер бойынша аса өзгермеген: 27,8 % бір жылдан аз мерзіммен МБҚ, 13,5 % – бір жылдан үш жылға дейінгі мерзіммен МБҚ, 12,3 % – үш жылдан бес жылға дейінгі мерзіммен МБҚ, 22,6 % – бес жылдан он жылға дейінгі мерзіммен МБҚ, 23,9 % – 10 жылдан астам.

KASE-де саудаланатын мемлекеттік үлестің құрылымы (номиналы бойынша), трлн теңге

Құрылымы	Мем.борыштың сомасы				KASE-де саудаланатын мем.борыштың сомасындағы үлесі				Мем.борыш сомасының өзгеруі			
	01.01.2020	01.07.2020	01.01.2021	01.07.2021	01.01.2020	01.04.2020	01.01.2021	01.04.2021	абс 01.01.20/ 01.01.21	абс 01.01.20/ 01.01.21	01.01.21/ 01.01.21	01.01.21/ 01.07.21
KASE-де саудаланатын мемлекеттік борыштың сомасы	13,0	15,1	16,7	17,8					3,7	1,1	29%	18%
Өтуге дейінгі мерзімі бойынша												
< 1 жыл	4,0	4,5	4,1	4,9	31%	30%	24%	28%	0,1	0,9	2%	21%
1-3 жыл	1,4	1,9	2,6	2,4	11%	12%	15%	14%	1,2	-0,2	82%	-7%
3-5 жыл	1,6	1,4	2,3	2,2	12%	9%	14%	12%	0,7	-0,1	41%	-4%
5-10 жыл	2,8	4,1	3,4	4,0	22%	27%	20%	23%	0,6	0,6	20%	19%
> 10 жыл	3,1	3,2	4,4	4,2	24%	21%	27%	24%	1,3	-0,2	42%	-4%
Бағалы қағаздардың түрі бойынша												
ҚРҰБ Ноталары	3,6	3,7	3,1	3,5	28%	24%	18%	20%	-0,5	0,5	-15%	16%
ҚРҚМ облигациялары	7,0	8,4	9,8	10,3	54%	55%	58%	58%	2,7	0,5	39%	6%
ҚРҚМ еуоблигациялары	2,1	2,5	2,9	2,9	16%	16%	17%	16%	0,7	<0,1	34%	1%
ХИҰ облигациялары	0,2	0,6	1,1	1,0	2%	4%	6%	6%	0,8	<0,1	394%	-2%

Қаржы министрлігінің облигациялары бойынша 2020 жылдың басынан бастап қысқа мерзімді және ұзақ мерзімді МБҚ купондық мөлшерлемелерінің арасындағы спредтердің айтарлықтай кеңеюі байқалады. Купондық ставкалардың ең көп өсуі өтеу мерзімі 10 жылдан астам МБҚ-да байқалады, өтеу мерзімі бір жылдан кем МБҚ-ға купондық ставкалар керісінше төмендеді,

ҚРҚМ облигацияларының купондық мөлшерлемесінің динамикасы

САУДА КӨЛЕМІНІҢ ДИНАМИКАСЫ

Мәмілелер көлемі

2021 жылдың алты айында МБҚ бастапқы және қайталама нарықтарындағы сауда-саттықтардың жиынтық көлемі өткен жылдың ұқсас кезеңімен салыстырғанда 623,1 млрд теңгеге немесе 26,8%-ға төмендеп, 1 699,2 млрд теңгені құрады, бұл ретте сауда-саттық көлемінің төмендеуі бастапқы нарықтарда да, қайталама нарықтарда да байқалды.

Бастапқы нарықтағы сауда-саттық көлемінің төмендеуі қаржы министрлігі тарапынан да, жергілікті атқарушы органдар тарапынан да орналастырулардың қысқаруына байланысты болды.

2020 жылы республикалық бюджет тапшылығы 2 185 млрд теңгені құрады, оны қаржыландыру мақсатында қаржы министрлігі бастапқы нарықта 2 770,8 млрд теңге тартты. 2020 жылы жергілікті бюджеттердің тапшылығы 673 млрд теңгені, жергілікті атқарушы органдарды орналастыру 963,2 млрд теңгені құрады.

2021 жылға республикалық бюджет тапшылығы 2 505 млрд теңге, жергілікті бюджет – 445 млрд теңге деңгейінде болжанды. Алты айдың қорытындысы бойынша қаржы министрлігі 1 144,1 млрд теңге, жергілікті атқарушы органдар – 77,1 млрд теңге орналастырды.

Қайталама нарықта ҚРҰБ ноталарымен сауда-саттық көлемінің төмендеу үрдісі (2020 жылдың алты айына -192,6 млрд теңге) және ҚРҰБ облигацияларымен сауда-саттық көлемінің өсуі (+159,1 млрд теңге) жалғасуда. Жалпы, 2021 жылдың алты айында қайталама нарықтағы сауда-саттық көлемі 478,0 млрд теңгені құрады, бұл 2020 жылдың алты айымен салыстырғанда 4,6 %-ға төмен.

Құрылымы	Сауда-саттық көлемі				Сауда-саттық көлеміндегі үлесі				Сауда-саттық көлемінің өзгеруі			
	2019	6М 2020	2020	6М 2021	2019	6М 2020	2020	6М 2021	абс 2019/2020	абс 6М2020/6М2021	2019/2020	6М2020/6М2021
МБҚ сауда-саттықтарының көлемі	1 823	2 322	4 651	1 699					2 827	-623	155%	-27%
Бастапқы нарық												
ҚРҚМ облигациялары	1 338	1 376	2 771	1 144	93%	76%	74%	94%	1 433	-232	107%	-17%
ХИҰ облигациялары	109	445	963	77	7%	24%	26%	6%	854	-368	785%	-83%
Барлығы	1 447	1 822	3 734	1 221					2 287	-600	158%	-33%
Қайталама нарық												
ҚРҚМ облигациялары	11	127	446	286	3%	25%	49%	60%	435	159	3943%	126%
ҚРҚМ еурооблиг.	7	<1	7	11	2%	<1%	<1%	2%	<1	10	-8%	2180%
ҚРҰБ ноталары	358	373	462	180	95%	74%	50%	38%	104	-193	29%	-52%
Шетелдік МБҚ	<1	1	1	1	<1%	<1%	<1%	<1%	<1	<1	98%	41%
Барлығы	377	501	917	478					540	-23	143%	-5%

Инвесторлардың құрылымы

Инвесторлардың құрылымы

Бастапқы нарықта институционалдық инвесторлар арасында ұсыныстың жалпы көлемін орналастырудан Екінші деңгейдегі банктер арасында орналастыруға көшу үрдісі байқалады. Мәселен, 2019 жылдан бастап институционалдық инвесторлардың сатып алу жағындағы үлесі 91,4 %-дан 13,5 %-ға дейін төмендеді, ал екінші деңгейдегі банктердің (ЕДБ) үлесі 0,6 %-дан 71,2 %ға дейін өсті. Сатып алушылар құрылымындағы екінші деңгейдегі банктер үлесінің өсуімен қатар резидент еместердің үлесі де ұлғайды: 2019 жылы резидент еместер бастапқы нарықта МБҚ сатып алуға қатыспады, 2021 жылдың 6 айында олардың үлесі 2,6 %-ды құрады. **Қайталама нарықта** сатып алушылар тарапынан институционалдық инвесторлар үлесінің төмендеуі (2019 жылғы 48,2 %-дан 2021 жылдың 6 айында 8,1 %-ға дейін) және екінші деңгейдегі банктер үлесінің өсуі (2019 жылғы 6,6 %-дан 2021 жылдың 6 айында 54,7 %-ға дейін) үрдісі байқалады. Сатушылар жағында негізгі үлесті бұрынғысынша екінші деңгейдегі банктер (61,2 %) институционалдық инвесторлар (21,0 %) алады. Сатып алушылар тарапынан қайталама нарықтағы резидент еместердің үлесі 2021 жылдың 6 айында 10,5 %-ды құрады. Сатушылар жағында резидент еместердің үлесі 7,2 % құрады.

Қатысушылардың түрлері бойынша МБҚ сатып алу нарығындағы сауда көлемі, млрд теңге

	Сатып алу көлемі				Сатып алу көлеміндегі үлесі			
	2019	6М 2020	2020	6М 2021	2019	6М 2020	2020	6М 2021
Бастапқы нарық								
Екінші деңгейдегі Банк	9,0	384,1	786,6	870,1	0,6%	21,1%	21,1%	71,2%
Брокер-диллер	–	4,2	19,9	14,6	–	0,2%	0,5%	1,2%
Басқа институционалдық инвесторлар	1 321,8	987,2	1 942,1	1 64,8	91,4%	54,2%	52,0%	13,5%
Басқа да заңды тұлғалар	115,8	445,9	985,3	170,1	8,0%	24,5%	26,4%	13,9%
Жеке тұлға	–	<0,1	<0,1	1,0	0,0%	0,0%	0,0%	0,1%
Жалпы қорытынды	1 446,6	1 821,5	3 734,0	1 221,2	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Резидент емес	0,0	0,2	37,9	32,3	–	<0,1%	1,0%	2,6%
Резидент	1 446,6	1 821,3	3 696,1	1 188,9	100,0%	100,0%	99,0%	97,4%
Қайталама нарық								
Екінші деңгейдегі Банк	24,9	128,5	264,0	261,6	6,6%	25,7%	28,8%	54,7%
Брокер-диллер	20,5	11,9	25,3	24,2	5,4%	2,4%	2,8%	5,1%
Басқа институционалдық инвесторлар	181,6	280,7	391,7	38,5	48,2%	56,1%	42,7%	8,1%
Басқа да заңды тұлғалар	148,3	79,0	234,8	153,3	39,3%	15,8%	25,6%	32,1%
Жеке тұлға	1,7	0,7	0,9	0,4	0,5%	0,1%	0,1%	0,1%
Жалпы қорытынды	377,1	500,8	916,8	478,0	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Резидент емес	0,7	12,7	92,1	50,4	0,2%	2,5%	10,0%	10,5%
Резидент	376,3	488,1	824,7	427,6	99,8%	97,5%	90,0%	89,5%

Қатысушылардың түрлері бойынша МБҚ сату нарығындағы сауда көлемі, млрд теңге

	Сату көлемі				Сату көлеміндегі үлесі			
	2019	6М 2020	2020	6М 2021	2019	6М 2020	2020	6М 2021
Бастапқы нарық								
Институц. Инвесторлар	5,6	29,2	29,2	–	0,4%	1,6%	0,8%	–
Заңды тұлғалар	1 441,0	1 792,3	3 704,7	1 221,2	99,6%	98,4%	99,2%	100,0%
Барлығы	1 446,6	1 821,5	3 734,0	1 221,2	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Резидент емес	–	–	–	–	–	–	–	–
Резидент	1 446,6	1 821,5	3 734,0	1 221,2	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Қайталама нарық								
Екінші деңгейдегі банк	288,6	285,2	373,1	292,7	76,5%	57,0%	40,7%	61,2%
Брокер-диллер	7,0	5,0	23,7	15,4	1,9%	1,0%	2,6%	3,2%
Басқа институционалдық инвесторлар	69,8	209,5	453,0	100,5	18,5%	41,8%	49,4%	21,0%
Басқа да заңды тұлғалар	11,2	1,0	66,4	67,8	3,0%	0,2%	7,2%	14,2%
Жеке тұлға	0,4	0,2	0,5	1,6	0,1%	<0,1%	0,1%	0,3%
Барлығы	377,1	500,8	916,8	478,0	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Резидент емес	–	24,4	85,1	34,5	–	4,9%	9,3%	7,2%
Резидент	377,1	476,5	831,7	443,5	100,0%	95,1%	90,7%	92,8%

Өтеуге дейінгі мерзімдер

Өтеуге дейінгі мерзімдер

Бастапқы нарықта өтеуге дейінгі мерзімдер бойынша бөлгенде қысқа мерзімді міндеттемелерге көшу байқалады: 2021 жылдың 6 айында оларды орналастыру үлесі 2020 жылғы 8,6 %-дан 17,4 %-ға дейін өсті. Қаржы министрлігінің 2020 жылдың мамырынан бастап қысқа мерзімді міндеттемелерді шығаруды қайта бастағаны ынталандыру болды. Сонымен қатар өтеу мерзімі он жылдан астам міндеттемелердің үлесі 2020 жылғы 42,3%-дан 2021 жылдың бірінші жартыжылдығында 10,9 %-ға дейін төмендеді. Орта мерзімді көкжиекте ең үлкен өсу бір жылдан үш жылға дейін және бес жылдан он жылға дейінгі кезеңде байқалды.

Қайталама нарықта өтелгенге дейінгі мерзімдер бойынша бөліністе өтеу мерзімі бір жылға дейінгі бағалы қағаздармен сауда-саттық үлесінің 2020 жылдың бірінші жартыжылдығындағы 77,8 %-дан 2021 жылдың бірінші жартыжылдығындағы 46,8 %-ға дейін төмендеуі (бұл ретте бастапқы нарықта осы сегмент, керісінше өседі) және өтелгенге дейінгі мерзімімен бағалы қағаздармен сауда-саттық үлесінің он жылдан астам өсуі байқалады (бұл ретте бастапқы нарықта осы сегмент, керісінше, төмендейді). Бағалы қағаздармен сауда-саттық көлемінің ең көп өсуі орта мерзімді кезеңде бір жылдан үш жылға дейін байқалады, осы қағаздармен сауда-саттық үлесі 32,4 %-ға дейін өсті. Бұл уақыттық көкжиекте МБҚ көп бөлігін ҚРҰБ (22,6 %), БЦК (19,1 %) және Еуразиялық Банк (17,9 %) сатты.

МБҚ нарығындағы сауда-саттықты өтеуге дейінгі мерзімдер бойынша бөлу, млрд теңге

Құрылымы	Сауда-саттық көлемі				Сауда-саттық көлеміндегі үлесі				Сауда-саттық көлемінің өзгеруі			
	2019	6М 2020	2020	6М 2021	2019	6М 2020	2020	6М 2021	абс 2020/2019	абс 6М 2020/6М 2021	% 2020/2019	% 6М 2020/6М 2021
Бастапқы нарық												
< 1 жыл	0	251	319	212	0%	14%	9%	17%	319	-39		-15%
1-3 жыл	151	537	925	435	11%	30%	25%	36%	774	-102	512%	-19%
3-5 жыл	19	3	101	127	1%	<1%	3%	10%	82	124	433%	3964%
5-10 жыл	19	613	807	313	1%	38%	22%	26%	788	-301	4198%	-49%
> 10 жыл	1 258	417	1 581	134	87%	23%	42%	11%	323	-283	26%	-68%
Всего	1 447	1 822	3 734	1 221	100%	100%	100%	100%	2 287	-600	158%	-33%
Бастапқы нарық												
< 1 жыл	360	389,6	485,0	223,6	95%	78%	53%	47%	125	-166	35%	-43%
1-3 жыл	5	69,8	175,1	155,1	1%	14%	19%	32%	170	85	3389%	122%
3-5 жыл	2	11,4	41,8	11,8	1%	2%	5%	3%	39	<1	1733%	3%
5-10 жыл	9,1	27,5	126,0	48,9	2%	6%	14%	10%	117	21	1290%	78%
> 10 жыл	0,9	2,6	88,9	38,7	<1%	<1%	10%	8%	88	36	10093%	1383%
Всего	377,1	500,8	916,8	478,0	100%	100%	100%	100%	540	-23	143%	-5%

Қаржы министрлігінің МЕКАМ орналастыруы

Қаржы министрлігінің МЕКАМ орналастыруы

Қаржы министрлігінің МБҚ шығару құрылымында және ҚРҰБ ноталарында ірілендіру тренді байқалады: 2020-2021 жылдары Қаржы министрлігі мен ҚРҰБ жалпы сомасы 3,5 трлн теңгеге 37 шығарылым ірілендірілді. Бұл ретте жекелеген шығарылымдардың сомасы 1 трлн теңгеден асты.

ҚР Қаржы министрлігі мен ҚРҰБ ірілендірілген шығарылымдары, млрд теңге

Шығарылымдар	Номиналы бойынша сомасы, млрд теңге			01.07.21 ж.б. баламасы млн USD-мен	Кезеңдегі өзгеруі
	01.01.20 ж.б.	01.01.21 ж.б.	01.07.21 ж.б.		
MUM144_0001	10,8	348,8	349,5	817,0	338,7
MUM084_0017	51,6	147,2	282,6	660,5	231,0
MUM300_0003	93,5	292,7	292,7	684,1	199,2
MUM132_0005	20,7	220,7	217,3	507,9	196,6
KZ_07_2507	1 078,2	1 268,6	1 268,6	2 965,5	190,4
MUM180_0012	379,6	510,3	569,4	1 330,9	189,7
MUM180_0014	174,5	341,0	353,9	827,3	179,4
MUM120_0017	7,5	50,8	179,4	419,2	171,8
MUM216_0001	83,7	257,7	244,7	572,1	161,1
KZ_06_4410	472,9	586,4	610,7	1 427,5	137,7
MUM144_0003	44,0	51,7	179,6	419,8	135,6
MUM240_0004	387,3	529,1	518,1	1 211,2	130,8
MUM156_0002	18,4	18,8	129,6	303,0	111,2
MUM216_0002	187,1	297,1	297,1	694,4	110,0
MUM300_0002	165,0	275,0	275,0	642,8	110,0
KZ_05_2410	593,6	667,4	700,7	1 637,9	107,0
MUM120_0016	0,2	3,5	84,3	197,1	84,2
MUM180_0001	20,6	16,8	95,1	222,4	74,5
MUM108_0012	250,0	306,2	324,0	757,4	74,0
MUM108_0011	71,3	134,0	143,6	335,6	72,3
MUM156_0006	260,3	349,5	328,0	766,7	67,7
MUM240_0002	362,5	428,0	428,0	1 000,5	65,5
KZ_10_2811	254,6	295,2	309,8	724,2	55,2
MOM060_0051	267,0	307,4	315,1	736,5	48,1
MUM180_0013	7,8	34,0	55,5	129,7	47,7
MUM132_0003	45,5	44,6	92,9	217,2	47,4
MUM120_0018	250,0	284,5	293,8	686,7	43,8
MUM240_0001	29,4	29,4	62,2	145,4	32,8
MUM120_0011	49,5	81,9	81,6	190,7	32,1
MUM168_0003	314,3	344,2	330,8	773,3	16,5
MUM156_0004	36,4	38,6	40,2	93,9	3,8
MUM144_0004	25,8	25,8	29,1	68,0	3,3
MUM156_0003	42,5	46,4	45,6	106,7	3,1
MUM120_0010	25,4	26,4	28,3	66,1	2,9
MUM180_0005	47,1	49,0	47,9	112,0	0,9
MUM132_0004	18,9	18,4	19,4	45,4	0,5
MUM180_0011	191,0	162,1	191,4	447,5	0,4
Всего	6 338,5	8 888,9	9 815,3	22 944,3	3 476,8

ЖАУАПКЕРШІЛІКТІ ШЕКТЕУ

Осы есетегі ақпараттарды "Қазақстан қор биржасы" АҚ (әрі қарай - KASE) мамандары әзірледі.

KASE осы есепте берілген ақпараттың толықтығы мен дұрыстығына, сондай-ақ оның дереккөзі KASE болып табылатын ақпаратқа қатысты сенімділігіне кепілдік береді.

KASE де, қызметкерлердің біреуі де осы есептің немесе онда ұсынылған мәліметтер мен талдауларың пайдалану нәтижесінде келген зиянға жауап бермейді

KASE инвесторларға қандай да бір инвестициялар мен стратегиялардың мақсаттылығын бағалауды ұсынады және қаржы кеңесшілерінің қызметін пайдалануға шақырады.

Есеп берудің барлық құқықтары KASE тиесілі. Осы талдау материалын тарату және/немесе толық өндіру KASE жазбаша келісімінсіз жүзеге асырыла алмайды.

© "Қазақстан қор биржасы" АҚ

БАЙЛАНЫС KASE

Ақпарат және статистика департаменті

+7 727 237 53 28

+7 727 237 53 23

+7 727 237 53 15

info@kase.kz